

SISZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ARAK

Akadémiai hivatalban átvéve	
Egész évre	10 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben házhoz hordva	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidékre postán szállítva	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "
Egyes szám ára 8 fillér.	

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, ahétfő és
Szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
bíróvalhoz intézendők.

XII. évfolyam 182. szám.

Nagyvárad

Péntek, 1916 aug. 11.

Súlyos veszteségek az egész orosz vonalon

Orosz hadszíntér. Budapest augusztus 10. (Hivatalos.) Károly főherceg altábornagy hadseregharcvonal hadcsoportja. A Zabietől délre fekvő magaslatokon osztrák-magyar csapatok az oroszoknak egy támadását az ellenség súlyos veszteségei mellett verték vissza. Az ellenség tegnap csak Delatin vidékén bocsátkozott élesebb harcba Kövess vezérezredes seregével. Nisniovtól északra az oroszok újra hasztalanul támadtak mindenütt, több helyen közelharcban visszavetették őket. Zalosctól délre ma reggel óta újabb harcok fejlődtek ki. Lucktól nyugatra és északnyugatra az ellenség az e hó 8-án szenvedett balsikerek után csendesebben viselkedett, ellenben a Sarniból Kovelbe vezető vasutvonalról északra tömegeit újra éjjel és nappal szakadatlanul támadásra hajszolta a Stohvodon át. Rohamoszlópai többnyire már akadályainknál összeomlottak. Az oroszok az egész vonalon súlyos vereségeket szenvedtek. Veszteségeik újra igen nagyok.

Görzöt kiürítettük.

Olasz hadszíntér. Budapest, augusztus 10. (Hivatalos.) A görzi hídfő feladása következtében beállt helyzetnek megfelelően csapataink kivonultak a városból és a doberdói fensik ellen történt újabb olasz támadások véres visszaverése után, hadállásaink szükséges kiigazítását az ellenség által meg nem zavarva hajtották végre. Ezen a területen csapataink a legutóbbi napokban 4100 olaszt fogtak el. Az ellenségnek a görzi hídfőbe való betörése alkalmával hat lövegünket nem lehetett eltávolítani.

Az olaszok tegnap a legnagyobb erőfeszítéseket irányították a Plava szakasz ellen. 12 órán át tartó tüzérségi tömegtüz után az ellenség gyalogsága Zagnát négyszer támadta meg. A Plavától keletre fekvő magaslatokat pedig háromszor. Mindezek a rohamok meghiúsultak csapataink szilárd ellenállásán. Védőcsapataink között a 22-es és 52-es gyalogezredek újra kitüntették magukat.

A tiroli harcúton az ellenség több támadó kísérlete a dolomitokban és 3 támadása a Pasubis területen fekvő állásaink ellen meghiúsult.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, augusztus 10. (Hivatalos.) Lényeges esemény nem történt. Höfer. (Min. eln. sajtóosztály.)

Szalonikinál hátrább vonult az antant.

Budapest, augusztus 10. (Saját tudósítónktól.) A pétervári távirati ügynökség jelenti: Kilindir környékén a szövetségesek hadállásai tarthatatlannak váltak az ellenséges tüzérség heves tüzelése miatt.

(Kilindir görög község a Doiran-tótól délre mintegy nyolc kilométerre.)

El akarják rabolni Erdélyt?

Mangra metropolita a román kérdéstről.

Mangra Vazul, az ujonnan megválasztott nagyszabeni metropolita tegnap délután megjelent a képviselőház folyosóján, a hol egy esti lap munkatársa beszélgetést folytatott vele.

— Lesz-e hatása megválasztásának Romániában? — kérdezte a hírlapíró.

— Feltétlenül hatása lesz — válaszolta a metropolita. — Romániában ebből megtudják, hogy a magyarországi románok között döntő többsége van a magyarbarát politikának, amelyet Tisza Istvánnal együtt folytatunk. Ez azt is bizonyítja, hogy a román nemzetiégi komité, a melyre Romániában számítottak, teljesen elvesztette lábát alól a talajt.

— Mi a véleménye Méltóságodnak gróf Károlyi Mihály tegnapi beszédéről?

— Feltétlenül helyeslem — válaszolta Mangra — és annak igazolására, hogy mi már régebben hirdettük ezt, utalhatok a hozzám közelálló román sajtóra, a mely tiltakozott az ellen, hogy Erdélyt meg akarják hódítani, illetve Magyarországot el akarják rabolni. Kifejezetten megírta ez a sajtó azt, hogy hódítani csak ott lehet, a hol egy magasabb kulturájú nép akar uralmat szerezni egy gyengébb kulturájú nép felett. Itt azonban az eset úgy áll, hogy a magyar kultúra sokkal magasabbrendű, mint a román és hogy ha a románok mindenáron hódítani akarnak, akkor hódítsanak Besszarábiában.

— Mikor mond le Méltóságod mandátumáról?

— Ha a metropolita székben megerősítenek. Ehhez az kell, hogy a Felsőház a választást megerősítse, hogy püspökké szenteljenek fel és a metropolita székbe beiktassanak.

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 41. a legjobb
gyógyászati szerek, ruhák, zászlók stb. gyára. Árjegyzék
kiváratra ingyen és bérmentve. Telefon szám 187-43.

Két óras városi közgyűlés.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága tegnap alig másfél óra alatt végzett a kitűzött ügyekkel s az interpellációkat is csakhamar elintézte, úgy, hogy már 5 órára üres volt a közgyűlési terem.

Vita egyáltalán nem volt, csak rövid felszólalások; csupán Arad város feliratánál vett némi időt igénybe dr. Medvigy Gábor indítványának indokolása:

A közgyűlés lefolyása a következő volt:

Dr. Cziffra Kálmán főispán elnöklés alatt mintegy 40 bizottsági tag volt jelen.

A megnyitás után felolvasták a polgármester havi jelentését.

A polgármesteri jelentés felsorolja a közigazgatásra vonatkozó már közölt adatokat, megemlékezik továbbá a polgármesterhez időközben érkezett adományokról.

Az adományokért köszönetet szavazták.

A Bazar bérléte.

A jelentés kapcsán Weiszlovits Gyula kérdést intézett a polgármesterhez, hogy miért maradt ki a polgármester jelentéséből a városi Bazar bérbeadásának ügye. Ha beszélkedik vele a tanács, kényszerhelyzetbe hozzák a törvényhatóságot.

Rimler Károly válaszolt. A tanács már hetek óta foglalkozik ezzel a dologgal. Sok eltérő ajánlat érkezett. E hónapban még rendkívüli közgyűlésen kerül tárgyalás alá.

Választások.

Ezután választásokra került a sor. A dr. Adorján Emil lemondása folytán a közigazgatási bizottságban, valamint a központi választmányban megüresedett egy-egy tagsági helyet töltötték be.

A közigazgatási bizottságba 34 szavazattal dr. Olasz Béla választott meg.

A központi választmány tagja lett 38 szavazattal Schwartz Izidor. Lág József kapott 1 szavazatot.

Dabrecen város feliratát, hogy Püspökladánytól Körösmezőig kettős vágányra építtessék ki a magyar államvasutak vonala, azzal terjesztette be a tanács, hogy Nagyvárad városa pártoló feliratában azt is emeljék ki, hogy Püspökladánytól Szolnokig is építsék ki a kettős vágányt.

A tanács javaslatát elfogadták.

Arad város átirata.

Arad városa pártolási céljából megküldötte azon feliratát, mely szerint az Auszriával kötendő kiegyezésben a magyar állam önállósága és a paritás megfelelő biztosítást nyerjen. A városi tanács a felirat pártolását javasolja.

Dr. Medvigy Gábor szemben a tanács javaslatával, a következő indítványt terjeszti elő:

Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága a mai válságos időben, mikor a nemzetközi jogviszonyok és ezek keretében különösen a gazdasági és kereskedelmi kapcsolatok eljövendő alakulásai felől tárgyi alapon még áttekintéssel nem bírhat és tekintetben lényegében csak a magyar nemzet és a vele szövetséges nemzetek lelkes áldozatkészségéből, odaadó és elszánt hősiességéből és az ezek révén elért nagy és bátorító harctéri sikerekből táplál inkább subiectív, de azért conerét elhatárolás nélkül is biztos és szilárd reményt a magyar nemzetet is illetően a kedvező kifejezésre.

Arad város törvényhatósági bizottságának intenióiban tiszteletreméltó átiratával érdemileg foglalkozni nem kíván, afelett napirendre tér.

Teszi ezt Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága annál is inkább, mert az

Arad város törvényhatósági bizottságának átiratában kifejezett és annak tulajdonképeni lényegét, tartalmát képező azon gondolat, amely „a magyar nemzet rendkívüli áldozataira tekintettel”, tehát ezek ellenértékéül, sőt mintegy jutalmul igényli azt, hogy „az Auszriával megkötendő kereskedelmi és vámszerződésben a magyar állam önállóságának érvény szerzettségét”, Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának alkotmányos felfogásával nem találkozik. Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága ugyanis úgy tudja és azt vallja, hogy alkotmányunk szerint a magyar állam függetlensége és önállósága Auszriával való jogviszonyunkban, melyet a magyar törvényhozás független és szabad elhatározású és belátságán nyugvó 1867. évi XII. t. c. szabályoz, semmi néven nevezendő kérdésben kétségbe nem vonható. Jelesen pedig az átirat tárgyát képező „kereskedelmi és vámszerződések” kérdésében már azért sem, mert a vonatkozó szerződések megújításának, módosításának és miként való módosításának tárgyában Magyarország vitán felül úgy jelentkezik, mint egyik egyenjogú és így a meggyezésnél vagy esetleg a meg nem egyezésnél gazdasági, ipari és kereskedelmi érdekeinek oltalmában önállóan és függetlenül eljáró döntő elhatározásu szerződő fél, ami éppen az állami önállóság demonstráló nyilvánulása.

Ezek alapján kéri, hogy az indokokat is magában foglaló indítványt fogadják el. (Helyeslés.)

Olasz Béla dr. az ellenzék álláspontját a következőkben fejtette ki: Dr. Medvigy Gábor által benyújtott határozati javaslatot a függetlenségi párt nevében magam is elfogadom. Hangsúlyozni kívánom, hogy pártunk mint a múltban, úgy a jelenben is az önálló vámterület álláspontján áll s azt követelni nem szükik meg a jövőben sem. Hogy most ezt az álláspontját az előterjesztett határozati javaslatban kifejezésre juttatni nem kívánja: teszi ezt azért, mert még egyrészt a törvényhatóság közgyűlése már két ízben is felirati jogával élt az önálló vámterület megvalósítása érdekében, addig másrészt most a jelen viszonyok között nem kíván a törvényhatósági közgyűlésben e kérdésben politikai vitát folytatni.

A közgyűlés elfogadta Medvigy Gábor dr. javaslatát, vagyis napirendre tért az aradi átirat felett.

Az élelmezési ügyosztály működése.

A tanács előterjesztette a városi köz-élelmezési ügyosztály július havi forgalmáról összeállított jelentést, amelyet már ismertettünk.

Kiss Dávid a piaci árakra pauszakodik. Egy főzőtök 1 K 40 f., 1 kiló barack, körte 1 K 40 f., egy kiló fősge, hulló téli alma 1 K 10 f. Más városok radikálisabb eszközökkel segítenek a bejón. A barna kenyér ma is keserű. Kenyérhiány van. Behatásban foglalkozzék a dologgal a tanács.

A jelentést tudomásul vették.

A vámörlési százalék.

A tanács előterjesztést tett a magánfelek részére eszközölt őrlés vámszázalékának megállapításáról. Magánosok részére ugyanis pénzért nem, csak vámért szabad őrlni. A vám százalékát, a porlás nélkül 10 százalékban javasolja a tanács.

Weiszlovits Gyula tulmagasnak tartja a 10 százalékos őrlési vámot. A malmoknak 1 méterháza megörlése legfeljebb 70-80 fillérbe kerül. A magas díj megállapítását azal hozza összeköttetésbe, mert a nagy malmok jórészt a nagy bankok kezében vannak. Így drágítják meg a kenyeret. Indítványozza, hogy írjon fel a törvényhatóság a kormányhoz az őrlési százalékknak 6 százalékra való leszállítása ügyében.

Lukács dön nem fogadja el az indítványt. A munkásviszonyok megdrágultak s

6 százalék mellett olcsóbb lenne az őrlés, mint tavaly volt. Törvény szabályozza az őrlési százalékot. Ha azt leszállítanák, a malmok nem őrlnék meg a közönség gabonáját.

Dr. Hoványi Gyula a nagy bankok és a malmok közötti viszonyra mondottakra megjegyzi, hogy a Haditermény részvénytársaság részvényeinek csak fele van bankok kezében s a részvényesek között csupán 6 százalék kamatot osztanak ki, a többi jövedelem hadsegélyezési célokra fordítatik.

Weiszlovits Gyula ismétli, hogy a malmoknál a nagy bankok érdekelve vannak. Jóllehet, hogy csak 6 százalék kamat osztalékot kapnak, de nyernek a drága őrlésnél.

Elfogadták a tanács javaslatát.

A helybeli malmokkal a város nyarsterményesinek megörlése kótt szerződést beterjesztette a tanács, mivel azonban a malmok még nem írták alá a szerződést, Lukács Odön főjegyző indítványára levették azt a napirendről.

A tanács beterjesztette a Szaroveszky-alapítványi gyermekkórház 1915. évi zárszámadását és az 1917. évi költségelirányzatát.

Dr. Hoványi Géza indítványára halás elismerését fejezte ki a törvényhatóság az intézet élén álló igazgató főorvosnak: dr. Schifff Ernőnek s a zárszámadást és költségvetést elfogadta.

A községi iskolák tanítóinak lakbérért felemelte a közgyűlés.

A villamosmű hadbavonult alkalmazottai családtagjai részére a tanács által javasolt segélyt Balogh Döme, Rimler Károly és dr. Medvigy Gábor hozzászólása után megszávták.

A bérkocsidíjak felemelése.

A tanács előterjesztette a bérkocsidíjak felemelésére vonatkozó javaslatot, amelyet már közöltünk.

Weiszlovits Gyula komplikálnak találja az új díjazabást. E helyett jobb volna a Körözsön innen és a Körözsön tül részek szerint megszabni a díjakat.

Gerő Árnin főkapitány helyesnek találja a tanács javaslatát. Akárhogy állapítják meg a díjakat, a bérkocsisokkal mindig bajok lesznek.

Rimler Károly ajánlja a javaslat elfogadását, mert az úgy is csak a háboru tartamára lesz érvényes.

Lukács Odön indítványára kifejezetten belevették a hársorozatba, hogy a most megállapított díjak a háboru tartamára szólnak. A javaslatot különben elfogadták.

Interpellációk.

Néhány apróbb dolog elintézése után az interpellációkra tértek át.

Balogh Döme azon kérdést intézte a polgármesterhez, hogy néhai Leitner Lajos kéményséprő volt özvegye, aki időközben férjhez ment egy postatiszthez, gyakorolhatja-e özvegyi jogon a kéményséprői ipart?

Rimler Károly kijelentette, hogy az ipartörvény alapján gyakorolja volt férje iparát. A végleges választ a jövő közgyűlésen adja meg különben.

Pásztor Ede a leánygimnázium létesítését, illetve a polgári leányiskola tanrendjének a miniszeri rendelet értelmében való reformját sürgeti.

Rimler Károly polgármester és dr. Thury László iskolaszéki elnök adták meg a választ s a közgyűlés véget ért.

Andrássy Gyula nem lesz külügyminiszter. Budapesti tudósítónk jelenti: Azok a hírek a melyek Andrássy Gyula külügyminiszterré fog kinveztetni, nem felelnek meg a valóságnak.

Velence bombázása.

— Események a tengeren. —

Olasz nagy harci repülőgépek Fiumében a hó 1-én tett látogatását a 9 óról 10-re virradó éjjel repülőrajaink, összesen 21 tengeri repülőgéppel Velencében vizsgálták, ahol az arzenálra, pályaudvarra, katonai jelentőségű és gyári telepekre 3 és fél tonna összváltásban pusztító bombákat dobtak. Egy tuat tüzvész idéztek elő, ezek között a két igen nagy terjedelműt a gyapot gyárban és a városban. Ezt az utóbbi két tüzvész 25 mérföldnyi távolságról is lehetett látni. A védőütegek tüzelése teljesen hatástalan volt. Az összes gépek érintetlenül vonultak be.

A tengerészeti vezérkar főnöke. (Min. eln. sajtóosztály.)

Bombázott orosz repülőállomások.

Budapest, augusztus 10. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelenti a Wolff-ügynökség: Augusztus 9 én egy repülőrajunk sikeres bombatámadást intézett a flandriai tengerpart előtt álló monitorokra és könnyű haderőkre, amelynek folyamán, amint kétségen kívül megállapítottuk, több találatot ért el. Ugyanezen a napon az Oselén levő Arensburg és Lebara orosz repülőállomásokat több német repülőraj jó eredménnyel szintén megtámadta. Kétséget kizárólag megállapítottuk, hogy számos találatot értek el. Az arensburgi hangár erősen megrongálódott, teteje beomlott. A támadás elhárítására felszállott ellenséges repülőgépek közül egyet leszállásra kényszerítettünk. Bár az angol és orosz haderők erősen tüzeltek, mindegyik repülőnk sértetlenül tért vissza.

A tengerészeti vezérkar főnöke.

Az oroszok készülődése Besszarábiában.

Predeal, augusztus 10. Galacból jelentik a bukaresti lapoknak: Odessa—Reni—Galacz között tegnaptól kezdődőleg úgy a személy, mint az áruszállítást közvetítő orosz gőzhajók közlekedését beszüntették. Ezt az intézkedést a Besszarábiában, nevezetesen Reni, Belgrád és Bender környékén folyamatban lévő nagy csapatmozdulatok miatt rendelték el.

Ugyancsak Galacból jelentik a bukaresti lapoknak: Az a két dandár, amely kizárólag szerb csapatokból van összeállítva s amely eddig Cartal környékén állomásozott, megérkezett Renibe. Azon a töltésmentes kán, amely Cartaron át Renit összeköti Ismaillal, lázasan dolgoznak.

A legutolsó londoni bombázás.

Budapest, augusztus 10. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A Wolff-ügynökség részletes jelentést közöl London legutóbbi légi bombázásáról. A bombázás alkalmával sok katonai raktár, vasuti állomás, egy világító torony, egy torpedónaszád, számos fontos katonai épület és raktár pusztult el. Egy torpedónaszád egyetlen bombától találva süllyedt el. Az okozott károk igen súlyosak.

Lengyel császárság.

Budapest, aug. 10. (Saját tudósítónktól.) A Vorwärts jelenti: A Ruszkija Vjedomoszti szerint orosz lengyel körökben még mindig remélik, hogy Lengyelország ügyét rendezni fogják és a rendezés alapjául Szasonov tervét fogadják el, a melynek ezek az alapelvei: Lengyelország politikai autonómiát kap, Oroszországgal a trón egysége

köti össze, lengyel császárság lesz belőle, külön kormányral és két törvényhozó kamarával, a hadsereg, a külügyi politika, a vám- és pénzügy és a vasutügy kivételével a kormányzat összes ágai helyi szervek és helyi törvényhozás hatáskörébe fognak tartozni.

Véres tüntetések a görzi bevonuláskor.

Budapest, augusztus 10. (Saját tudósítónktól.) Lugaoból jelentik: A görzi bevonuláskor véres tüntetések voltak. Aveggloban osztrák zászlót tüntettek ki a tüntetők és beakartak hatolni, azonban a rendőrség közbelépett mire óriási összeütközés keletkezett, mely alkalmával több sebesülés történt.

500 angol fogoly.

Berlin, aug. 10. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Az Aurois patak és a Somme között a tűzrésegi harc nagy erővel tovább folyik. Pasentire le petiténél az angolok támadási szándékait tüzelésünkkel nem engedték érvényesülni. Az augusztus 8-a óta kezünkre jutott sebesülten angolok száma 13 tiszt és 500 főnyi legénységre emelkedett. Maurepas és a Somme között az este és az éj folyamán 8 heves támadás hiúsult meg. A Maas jobb oldalán kisebb kézigranát támadásoktól eltekintve más gyalogsági tevékenységet nem jelentettek.

Légi harcban és védő tüzünkkel Bapaume-től délre 2 ellenséges repülőgépet, Lille-től délre, Lensnél és Saarburgnál, Loharingiában pedig egy egy repülőgépet lőtünk le.

Eredménytelen orosz támadások.

Keleti hadszíntér.

Hindenburg vezértábornok harcvonala. A Morgontól délre jelentékeny tűzrésegi és járőrtevékenység volt. A Strumien mentén, Dujbeics mentén, Lobiesov, Beresice mellett, Smolari, Zarace mellett és Vitonic mellett többszörös orosz támadást véresen visszavertünk. Zaracénál ellentámadásokkal 2 tisztet és 340 főnyi legénységet fogtunk el. Kisebbségi ellenséges osztagok vállalkozásai és négy meglepetésszerű támadás Koveltől észak felé a Stochod-bajlásban eredménytelenek maradtak. Zalcscétól délre ma reggel új harcok fejlődtek ki.

Károly főherceg altábornagy harcvonala. Veleniovnál és ettől délnyugatra részben rögtön ellentámadással visszavertünk erős orosz támadásokat. Itt a Dnyesztertől délre a parancsolt új állásokat tervszerűen elfoglaltuk.

Balkáni hadszíntér.

Nincs ujság. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Venizelosz öt millió választási költsége.

Budapest, aug. 10. (Saj. tudósítónktól.) Mint a Lokalanzeiger-nek Athénből távirat tozzák, az entente Venizelosznak eddig öt millió márkát bocsátott választási célra rendelkezésére. Az entente a csapataitól megszállt területen semmiféle olyan progagandát nem tűr, a mely Venizelosz politikája ellen irányul.

A birodalmi kancellár Bécsben.

Budapest, augusztus 10. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A birodalmi kancellár a külügyi államtitkár kíséretében Bécsbe érkezett, hogy ott a monarchia államférfiaival eszmecsere folytasson az aktuális politikai helyzetről. Elsősorban is Buriánnal fog tárgyalni. A kancellárt a felsége kihallgatáson fogja fogadni.

Balás Elemér ünneplése Belényesen.

A minap közöltük, hogy Balás Elemér dr. törvényszéki elnök Belényesbe utazott hivatali vizsgálat céljából. Mint ottani tudósítónk jelenti, a városka egész intelligens közönsége olyan mély tisztelettel és őszinte ragaszkodással ünnepelte a kiváló férfiut, amilyen őt méltán megilleti. Ezt különösen a tiszteletére rendezett banketten tapasztalta, amelyen a jelenleg Belényesen tartózkodó intelligens osztály nemzetiségi és vallásfelekezeti különbség nélkül teljes számban jelent meg, hogy külsőleg is kifejezést adjon hódolatának, melyet Balás Elemér dr. pártatlan igazságosságával oly nagy mértékben kiérdemelt. Belényes város bírói-, ügyvédi, orvosi, tanári kara, a papság, közigazgatási és pénzügyi tisztviselők töltötték meg a Városi szálló pompásan díszített termét.

Az est magas színvonalát és egyben meleg hangulatát mi sem bizonyítja jobban, mint az elhangzott pohárköszöntők sorozata.

Az ünnepeit meleg szavakkal válaszolt, köszönetét fejezve ki Belényes egész társadalmának az őszinte, jóleső szeretetért. Szónoklatában igen szépen vonatkoztatja a belényesiek kedélyhangulatát és szív-világát az istenáldotta természeti viszonyokra, mondván, hogy a táj szépsége és üde, szűztiszta levegője csak tiszta, szeretetteljes lelkeket nevelhet. Először fordul meg Belényesen, de az itt tapasztalt társadalmi összhang és ragaszkodó szeretet annyira áthatották, hogy egy percig sem érezte magát idegennek.

Csordás János dr. ügyvéd igen szép lelkes szavakkal köszöntötte Balás Elemér dr.-t, mint a pártatlan igazságszolgáltatás nagy mesterét, ki fényes tehetségeinek teljes sikerével oltalmazza hazánkat a nehéz időben a belső ellenségekkel szemben. A belényesi ügyvédi kar lánglelkű generálisát látja az elnököben s minden tagja büszkén vallja magát közkatonájának.

Hetko Valér gör. kath. esperes, Marozsán György Belényes város főorvosa, Selegian Kamil dr. főgimnáziumi tanár klasszikus szónoklatokban ünnepelték az előkelő vendéget.

Pohárköszöntőket tartottak még: Balás Elemér dr. és Kiss István kir. tanfelügyelő a belényesi ügyvédi karra. Bottyán Pál ref. lelkész Belényes társadalmának kitűnő vezető férfiát, Szarka Sándor dr. kir. ítélő táblai bírót ültette. Erre válaszul Szarka Sándor dr. a belényesi társadalmáról emlékezett meg, mint olyan tiszteletre méltó elemről, melynek vezetőre nincsen szükség.

Merényi János, m. kir. adóügyi ellenőr a helybeli kiváló bírakra, Buder József dr. pedig az orvosi karra üritette poharát.

Soós Károly m. kir. adófelügyelő minden ízében tökéletesen sikerült összejevetel rendezőjét, Buder József dr. ügyvédet ültette.

Igen meleg, megkapó jelenete volt az estnek, amikor az elnök a belényesi hölgyek szorult köszöntötte, mondván, hogy csak a boldog családi élet lehet alapja ilyen szép társadalmi összhangnak. Erre Szarka Sán-

dor dr. a kir. törvényszék elnökét, mint odaadó, melegen érző, gondos családapát ültette.

Az est legkiemelkedőbb mozzanata volt az, midőn Schwimmer Márton dr. tb. járásorvos emelt szót az elnök ünneplésére és javaslatot tett, hogy a jelenlevők között gyűjtés indíttassék egy Balás Elemér dr. nevet viselő alapítványra, melynek kamatai egy Belényes járási hadiárva felségélyezésére fordíttassanak. A kitörő tetszéssel fogadott indítványt nyomban megvalósították. A magasztos célra hirtelenében összegyűlt 130 koronát Szarka Sándor dr. Biharvármegye főispánjához juttatta.

Balás Elemér dr. nyolc napi tartózkodás után távozott Belényesről a közönség osztatlan tisztelete és ragaszkodása kíséretében.

Innen ugyancsak hivatali vizsgálat céljából, Vaskóhra ment, ahol gr. Széchényi Miklós megyéspüspök urnak szívesen látott vendége.

Mi a baj a piacon?

(A zentai dinnye kilója 1 korona. A közönség árfelhajtó készsége. Tulfizetések. Horváth Géza kapitány véleménye. Rosz sz. új rendelet. Aszilva-hiány okai.)

Tegnap volt az első nap, hogy a piacon nagyobb tömegben jelent meg a dinnye, Zentáról és Szegedről, 2-300 darab. Sárga és sárga görög. Volt szép sötétzöld héju vörös görög is.

— Mennyi a dinnye kilója? kérdeztük.

Egy kiló 1 korona.

— S megadják?

— De meg ám!

Horváth Géza kapitány, akinek a piaci rend megteremtésében olyan nagy része van, így szól:

— Megadják. Minden árat megadják. Hogy szilva nincs, annak oka az, hogy nem termelt. Faluról bejönnek az asszonyok Nagyváradra szilvát venni. Ezt mondják:

— Jaj, csak haphatnék a gyerekeknek egy kis szilvát.

— S megad minden árat érte. A közönség fizet, mint a köles miadonért. Tegnap előttem vitt egy uriaszony tejfőt. Egy litert 140 fillérért. Kifizeti. A kofa elveszi a pénzt. Én megfogom a tejfales edényt s kérdelem:

— Nem drága ez a tejfő?

— Ó, dehogyan — feleli a madám — csak 140 fillér.

— De hisz ez félliteres edény. Miért fizet érte 140 fillért?

— Félliteres? Honnan tetszik tudni?

— Itt van alul a csupron: 1/2 l.

— Na, jó, én azt hittem, egy liter és örültem neki, milyen olcsó.

— Hát csak 70 fillért fizessen. És maga (tordultam a kofához), miért vitt el 140 et egy félliter tejfőért, mikor egy liternek az ára ennyi?

— Hát instálom, a naocsága annyit adott. Nem is kérdezte, mennyi tejfől fér a csuporba, csak toletöltötte az edényt s fizetett.

Akad azonban olyan is, aki betartja az árat. Jön egy asszony, s panaszkolja:

— Ehol ez a csepp paszuly 50 fillér.

— Mennyiért vette? 50 fillérért? Mérjük meg.

Megmérjük. 75 deka. Az ára helyes, tényleg 50 fillér. De egy másik falusi asszony egy marék paszulyt egy koronáért adott egy megszorult uriaszonynak. Feljelentettük. Erre a megkárosított uriaszony így méltatlankodott:

— Az én pénzem felett én rendelkezem, annyit adok a paszulyért, amennyit akarok.

No tessék, ezt nem lehet megvédeni az áruzsorától.

Jött egy miniszteri rendelet, még nem kaptuk meg, de olvastam róla, hogy a kofa és a termelő nem tartozik a hatóságilag megszabott áron eladni az árut, hanem összehajthatja s elviheti haza. Ezen változtatni kell sürgősen. Mert ily módon a termelő behozza az árut, megkísérli az eladást s ha elzavarják a piacról, házal az áruval.

S a közönség? Minden árt megad mindenért. A közönség rontja el a piacot. Sok a pénze, nem sajnálja s rálicitál mindenre. Ez a piac legnagyobb baja.

Igy festette találóan az élelmiszerpiac alapos ismerője, Horváth Géza kapitány a helyzetet.

Egy gyümölcsárus

pedig a legszükségesebb gyümölcs, az élelmiszerpótló szilva hiányáról nyilatkozott:

— Kérem, Lukács Ödön főjegyző megengedhetné, hogy a termelőktől megvásárolt szilvát úgy adjuk, hogy valami kis hasznunk legyen rajta. Szilva nem termelt itt, s ahol van, ott 12 kocsi helyett 5-6 puttonnal termelt. Ne kívánja a város, hogy a maximális áron vegyük, mert így nem adja a termelő, hanem beviszi a várho, s ott a kintinban eladják jó áron. Így a piac nem jut szilvához, ha nincs szabad áralakulás. A közönség követeli a szilvát, a gyerekek lármáznak érte. Mit tegyünk?

Jótevény előadás vasárnap.

Tegnap azt írjuk, hogy a Nemzeti áldozatkészség szobráért vasárnap rendezett kabaré előadást e hét szombatján megismétli a rendezőség. Ugyanis minden oldalról tömeges kérelem hangzott fel, hogy sokaknak nem volt alkalmuk a szépen sikerült műkedvelő előadásban gyönyörködni s nem ártana még egyszer felfrissíteni a színházi kabarét, amelynek újból szép anyagi sikere lenne.

A három kiváló rendező Losonczy Gábor, Darabonth Ferenc és Lakatos Sándor engedve az általános óhajnak, újból összehajtották a kiváló műkedvelő gárdát és a multkori két előadás legpompásabb, legzamatosabb számaiból állították össze az újabb jótevény kabaré műsorát, Bereczky Gitta táncszámai, Lakatos Sándor és Losonczy Gábor jóízű magánjelenetei, Tóth János kacagtató kozákja, tréfák, énekszámok, stancák váltakoznak az igazán tökéletesen összeállított műsoron.

A kabaré napjában azonban változás történt. Nem szombaton, hanem vasárnap

este lesz megtartva az újabb előadás. És pedig, hogy mindenkinek alkalma lehessen elmenni, a helyárat mélyen leszállították csaknem a felére.

A 13 iki előadásra a jegyek most már nem a rendőrségen, hanem a Szigligeti színház jegypénztáránál válthatók.

Az 1866—1891. évi népfelkelők önkéntes belépése.

A hivatalos lap közli a honvédelmi miniszter rendeletét az 1866—1891. születési évfolyamokba tartozó és az újabban tartott népfelkelési bemutató szemléken alkalmasnak talált, de az egyévi önkéntes jelvény viselésére nem jogosult népfelkelésre kötelezetteknek a háború tartamára a közös hadseregbe való önkéntes belépéséről. A rendelet szerint a katonai szolgálatban már állott népfelkelésre kötelezettek a háború tartamára fel lehet venni és fel lehet avatni ugyanahhoz a közös hadseregben fegyver (csapat) nemhez, amelyben annak idején tényleg szolgáltak, illetőleg az első katonai kiképzésben részesültek.

A haditengerészetnél szolgált népfelkelésre kötelezettek a háború tartamára önkéntes jelentkezésük alapján csak a gyalogsághoz vagy a vadászcsapatokhoz, illetőleg a vartüzérséghez, a hadmérnöki csapatoknál pedig csak az utász vagy árkászcsapatokhoz léphetnek be.

A rendelet közli, hogy az 1866—1872. születési évfolyamokba tartozó, katonai szolgálatban állott népfelkelésre kötelezettek, az 1866—1872. születési évfolyamokba tartozó, katonai szolgálatban nem állott népfelkelésre kötelezettek, végül az 1873—1891. születési évfolyamokba tartozó népfelkelésre kötelezettek nézve gyalogsági és vadászcsapatoknál: általában nincs korlátozás.

A lovasságnál pótszázadonként, a tábori és hegyi tüzérségnél pótütegenként, a vartüzérségnél, az utász- és az árkászcsapatoknál pótszázadonként az a) kategóriából 2, a b) kategóriából 2, a c) kategóriából 5. A táviró- és vasuti ezrednél: az a) kategóriából 5, a b) kategóriából 3, a c) kategóriából 10. A vonatezrednél osztályonként az a) kategóriából 10, a b) kategóriából 5, a) kategóriából. Az egészségügyi csapatoknál: az egészségügyi csapatparancsnok elhatározásához mérten.

Augusztus 28-án vonulnak be az alkalmas népfelkelők.

Budapest, aug. 10. (Saj. tudósítónktól.) Budapest fő- és székváros tanácsa ma tette közhírré, hogy a legutóbb besorozott 19—31 éves népfelkelők, valamint a 31—51 évesek augusztus 28-án tartoznak bevonulni.

* Gyönyörű rózsás arc a nő legszebb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO crémet és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltünteti a ráncokat, szeplőket, mitesszereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára 2 K. Kapható: Farkas István "Apoló" drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut. 7/B. Rimánóczy-palota.

Biharból is viszik a harangokat.

Fráter Barnabás alispán rendelete.

Pár hét múlva elmúlnak Bihar megyében a harangok. Az egyházak tudvalevőleg egyhangulag nagy lelkesedéssel mondták ki, hogy templomaikból átengedik a harangokat. Eddig még volt remény rá, hogy a béke csakhamar beköszönt és akkor nem lesz szükség a harangokra, azonban a helyzet ma sokkal komorabb, mint valaha volt és a hadvezetőségek minden fémre szüksége van. Így aztán a harangokra is rákerült a sor. A harangokból igen sok fémre tesz szert a hadvezetőség még pedig igen gyors tempóban, tehát eminens érdeke, hogy azt az óriási kincset rövidesen meg is kapja és megkezdhesse a feldolgozást.

Bihar megyében Fráter Barnabás alispán tegnap adta ki rendeletét a harangok elszállítására vonatkozólag. A rendelet szövege a következő:

Minden Főszolgabíró urnak!

Utasítom Főszolgabíró urat, hogy járása területén lévő összes községi és körjegyzőket hívja fel, hogy az egyes helyeken a leserelt harangoknak a legközelebbi vasúti állomásra való szállítására előljből szükséges fuvarokat katonai részről történő felszólítás után az 1912. évi LVIII. t. c. 10. § a alapján, azonnal rendelkezze ki.

Nagyvárad, 1916. augusztus 10.

Fráter Barnabás,
alispán.

A megye területén már eddig több községben szerelték le a harangokat és elkészítve várják a katonai intézkedéseket, amikor is nyomban utnak fogják indítani rendeltetési állomásaikra.

Megnyílt a méhészeti tanfolyam.

Miniszteri o. tanácsos, mint hallgató.

Ipolyi Keller Gyula miniszteri osztálytanácsos a második méhészeti tanfolyamot rendezte a miniszteri kirendeltség Tisza Kálmán téri épületében. Ő maga is mint hallgató vesz részt e tanfolyamon, amelyet Davida Lajos miniszteri titkár nyitott meg szakszerű, tartalmas beszéddel.

A tanfolyamot Nemes Győző méhészeti szaktanár vezeti, aki 40 éve tanítja e nemes foglalkozást s tapasztalatait egy gyakorlott pedagógus könnyedséggel ülteti át hallgatói lelkébe. Mivel sok a jelentkező, egy újabb tanfolyamot nyitnak szeptember hónapban azok számára, akiket e tanfolyamra fel nem vehettek. A résztvevők nemcsak ismereteket szereznek itt, hanem egy-egy kaptárt készíthetnek maguknak s ezt a földmivelésügyi miniszter a tanfolyam hallgatói részére kiutalta.

A tanfolyamon részt vesznek:

Golián Ilona tanítónő, Golián Gizella tanítónő, Borzslay Irma tanítónő, Nagy Zoltán kir. táblai kezelő, Balogh Lászlóné hentes, Boócz Irma, Kiss Józsefné, Horváth Silvia, Dézsi Györgyné, Ipolyi-Keller Gyula, Bertram Brunó főgimn. tanár, Varga Dezső tanár, Márionffy Zoltán ig. tanító, Szigethy

Gábor kir. állami ép. h. tanár, Nedolász Gyula hadnagy, Zsdánszky Kálmán jogszigorló, Szabó Imre tanító, Mile Lajos tanító, Forrás József nyug. tanító, Dunaháti Mézszásos Gyula nyug. tanító, Hirschl Géza kereskedő, Goldstein Mór rabbi növ., Asztalos Jenő nyug. v. fékező, Engel Ignác magánzó Szabó János földmives, Balogh István táb. főtitst, Tóth Gábor k. kézb., Wald Gyula nyug. posta altiszt, Hógyi Ferenc nyug. főmozdonyvezető, Zuhva József nyug. fűtőházi v., ifj. Váray Zoltán V. gimnázista.

Tökmag és társai zár alatt.

A tökmag csak olyan silány holmi az emberek szemében, úgy hogy az apró, pöttyöm jószágokat nem is hívjuk másként, minthogy „tökmag”. Most azonban felvitte az Isten a tökmagnak meg a társainak (gomborka, lenmag, kendermag és napraforgómag) dolgát, mert akárcsak a gabona, ők is zár alá kerülnek.

A miniszterelnök szigorú rendeletet bocsátott ki, hogy a fenti terméseket, kivéve a házi szükséglet és a vetés előljből szolgáló mennyiséget, zár alá kell venni és csak a Haditermény r. t. nak, illetve a Magyar olaj- és zsiripari központ r. t. nak lehet eladni.

A feldolgozásból eredő olajpogácsa csak a korpaközpont útján hozható forgalomba. A többi olajos magvak, mint a mustár mag, búkkmag, szőlőmag, dohánymag, mák, ricinus mag, szójabab szintén az olaj és a zsiripari központ révén kerülhetnek forgalomba. Kereskedők olajos magokat vásárolhatnak ugyan, de csak olyanoktól, akik legalább egy métermázsányi eladnivalóval rendelkeznek. Az ilyen vevő a kendermagmennyiséget csak a Haditerménynek, a többi olajos magmennyiséget az olajipar központnak adhatja el. A ki a rendelet ellen vét, kihágásért szigorúan büntetettik.

Egy másik miniszteri rendelet a gomboska, tökmag és napraforgómag árát szabályozza.

E szerint 100 kg. tiszta súlyu gomborkáért maximálisan 80 korona, tökmagért 125 korona és napraforgó magért 75 korona követelhető. Kevésbé jóminőségű áruért csak megfelelően alacsonyabb ár fizetendő. Azt a mennyiséget, amelyet drágábban akarnak eladni a maximális árnál, elkobozzák. Az elkobzott készlet értékének egyötöde a feljelentőt illeti.

A repceolaj stb. bejelentése.

A miniszterelnök másik rendelete a különböző olajok forgalombahozatalát szabályozza. Mindazok a vállalatok, amelyek repceolajat, vadrépcelolajat, lenmagolajat, kendermagolajat, gomborkaolajat, tökmagolajat, vagy magolajat állítanak elő, készletüket a Magyar olaj- és zsiripari központ r. t. nak bejelenteni kötelesek. Az ezután előlállítandó és már meglévő olajok zár alá vétetnek és a tulajdonosok kötelesek megvétel végett a központnak felajánlani, amely aztán a miniszter utasításai alapján hozza azokat forgalomba.

Maximális olajárak 100 kilogrammonként a következők: Repceolaj 210 K, vadrépcelolaj 210 K, lenmagolaj 430 K, kendermagolaj 600 K, gomborkaolaj 340 K, tökmagolaj 625 K és napraforgóolaj 600 K. Kicsinyben az árak legfeljebb 10 százalékkal lehetnek magasabbak.

A többi olajat tartalmazó magokból kiszajtolt olajok is hasonlóképen bejelentendők és eladandók az olajközpontnak. A rendelet ellen vétők szigorúan büntetendők.

HIREK

*** Henriquez tábornok kitüntése.** A hivatalos lap közli, hogy a király lovag Henriquez János gyalogsági tábornokot a Vörös-Kereszt körüli érdemek elismeréséül a hadiérdemnyes 1. osztályú díszjelvényével tüntette ki.

Az adóvita a Házban. Beöthy Pál elnök fél tizenegy órakor nyitotta meg az ülést. Napirenden vannak az adójavaslatok. Gróf Eszterházy Mária az alkotmánypárt nevében szól a javaslatához és csatlakozik az ellenzéki pártok határozati javaslatához. — Gróf Eszterházy Mária beszéde után Cserny Károly sz. ólalt fel a Ház ülésén. A vitában még Simonyi-Semadám Sándor, báró Radvánszky Antal, gróf Batthyány Tivadar és Abrahám Dezső vettek részt.

*** A közigazgatási tanfolyam megkönnyítése.** A hivatalos lap a belügyminiszter rendeletét közli, amely megkönnyíti a községi közigazgatási tanfolyamban való részvételt. Felvehetőek azon rokkant katonák, akik 8 középiskolát végeztek, avagy hasonlóképpen katonai intézetet; továbbá azon rokkant katonák, akik 6 középiskolát végeztek, de jegyzői irodában legalább egy évig alkalmazásban állottak, valamint azon 6 középiskolát végeztek, akik legalább két évig voltak jegyzői irodában. A felvételi kérvényt augusztus hó 20 ig be kell nyújtani a főispánnál, még pedig személyesen.

*** Szent István napja a hősök árváié.** A Hadsereg Hivatal körlevellel fordult a püspöki karhoz rendelve el, hogy Szent István ünnepe a hősök árváié legyen. Kéri, hogy az ünnep délelőttjén az egyházmegyék minden templomában gyűjtsenek a hősök árvái részére, mert a hálás nemzet halhatatlan hősei iránt érzett kegyeletét akkor rója le a legnagyobbban, ha felszárítja a hősök árváinak és özvegyeinek szeméből fakadó könnyáradatot. Augusztus 20-án harmadszor történt a világháború ki-törése óta, hogy a magyar nemzet első di-csőséges emlékeztető uralkodójának, Szent István királyunknak neve ünnepén laborul az Ur oltára elé, hogy hálát adjon hazánk megmentéséért és sádvá fordul Magyar-ország védőszentjéhez a további oltalom-ért. Jussanak eszünkbe e napon igaz ügyünk vértanuinak hátramaradottai, segítsen ezen az ünnepen mindenki, a ki csak te-heti, felszárítani azokat a könnyeket, a melyek ott csillognak ártatlan gyermekszemeken.

*** Tenke község főjegyzőjének jubileuma.** Nagy eseményben ünnepelte meg Ötvös Béla, Tenke község főjegyzője jegyzői szolgálatának 25 éves jubileumát augusztus 9-én. A háborús idő és a főjegyző nevének néhány hét előtti elhunytja miatt minden ünnepséget mellőztek. A járás jegyzői kara Fildán Aurél tenkegyörbedi főjegyző vezetésével üdvözölte az ünnepeltet, Tenke község urbéres közönsége pedig igen szép ajándékkal lepte meg.

*** Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király megengedte, hogy Zloch Jenő 70. gye. beli alezredes, valamint Sabratzky Ferenc 101. gye. beli tart. százados a német császár által nekik adományozott 2. osztályú vaskeresztet elfogadják és viseljék.

*** Eujanovics Rudolf áthelyezése.** Miskolczi Ferenc dr. főispán Bujanovics Rudolf szolgabíró, aki Derecskén Balázsházy Iván betegsége alatt vezette a járás ügyeit, tegnap Székelyhidra helyeire vissza.

*** A szeszkereskedők kérelme.** Pár nappal ezelőtt megemlítettük, hogy a kis és nagy szeszkereskedők kérték, miszerint a maximális árakat legalább szeptember 1-ig függesszék fel, mert a sokkal drágábban beszerezett készleteiket ha maximális áron adják, súlyos anyagi károsodást szenvednek. Ezenkívül az árakra nézve kedvezményeket kértek. A pénzügyigazgatóság a 25 liternél nagyobb mennyiség eladásánál hajlandó a kérelmet teljesíteni, de a többire nézve fenntartja eredeti álláspontját. Tegnap a szeszkereskedők a városházán újból értekezletre gyűltek össze. A polgármester közölte a kereskedőkkel, hogy a kir. pénzügyigazgatóság hajlandó szeptember 1-ig a maximális árakat függőben tartani. Egyebekben azonban ragaszkodik a pénzügyigazgatóság álláspontjához. A megjelentek hálás köszönettel vették a polgármester közbenjárását, mert azáltal jelentékeny károsodástól menekülnek.

*** A jég által okozott kár a hegyen.** Márkus János hegybíró tegnap küldte be a városhoz a jégkárról szóló jelentését. A terményekben okozott kárról már jelentést tett, most az épületekben okozott kárról számol be. Teljesen megrongálta a jég 70 épület tetefét, kevesebb 26 tetőt; bezuzott 2753 ablaktáblát; elpusztított 793 db. különféle baromfit.

*** A cigarettahiány.** Hogy a trafikokban mindinkább nehezebbé válik a szivarok, leginkább pedig a cigaretták megszerzése, egyáltalában nem újság. A dohányzásban kedvüket találók máris kénytelenek arra, hogy szükségleteiket mérsékeljék s kevesebbet füstöljenek. Azok, akik nem igen tudnak megenni szivarozás- vagy cigarettázás nélkül, bejárják az üzleteket, hogy a nélkülözhetetlen megszerzésessék, olykor-olykor még könyörögve is a tizedek hölgyeinek. Az illetékes körök most már meg is indokolják ezt a kellemetlen állapotot, azt mondván, hogy miután a magyar dohány nem elég alkalmas a jobbminőségű gyártmányok előállítására, a behozatal pedig állandóan csökken, a dohánygyárak abba a kényszerhelyzetbe jutottak, hogy csökkenteni kellett az üzemi munkát. Ezidőszent a gyárakban csakis reggeli hét órától déli egy óráig tart a munka s ez idő alatt is egyharmaddal kevesebbet készítenek, mint eddig tették. A hadsereghez nem tartozók igényeit annyival is inkább nehezebb kielégíteni, mert a harcoktól semmit sem vonnak el és azokat éppen úgy kiszolgálják dohánnyal, mint a multban. Be fog következni tehát az az idő, amikor a dohánnyal is úgy leszünk, mint a hussal, a tejjel és a tojással, amikből kevés van és amikhez csakis kis mennyiségben és nagyobb küzdelmek után lehet jutni. Ily körülmények között kétségtelenül föl fog hangzani az az óhaj, hogy a liszt-, kenyér- és tejgyegekhez hasonlóan szivar- és cigarettagyegyeket is bocsássanak ki, ami azonban nem fog teljesülni.

*** Adományok az áldozatkész-ség szobrára.** Mult hét folyamán a következő adományok folytak be az áldozatkész-ség szobor bizottság pénztárába: Tóth Sándor honvédségiapród iskolai parancsnok 100, Harmathy Károly 80, Harmathy Károlyné 20, Teaha M. György 25, özv. Lovag Knauer Károlyné 10, dr. Bozóky Alajos 10, Zuckermann Salamon 10, Wégnér Mór 10, özv. Reichenberg Jakabné 5, Radó Harrikné 4 korona.

*** A kórházparancsnokság figyelmeztetése.** Az utóbbi időben mind sürűbben jut a kórházparancsnokság tudomására olyan eset, hogy a megsebesült vagy a harcúton megbetegedett katonák hozzátartozóitól egyesek 6, sőt 10 koronát szednek egy nyomtatott vagy sokszorosított kérvény blanketta megírásáért, melyben a hozzátartozók, családtagjaik az itteni kórházba való áthelyezését kérelmezik. Miután meg nem engedhető, hogy a harcúton kóadó hősök családtagjai, kik gyakran az utolsó fillereiket áldozzák erre a célra, ily módon megkárosítsanak, de meg nem méltó az eljárás sem az itthon levők részéről, hogy alig pár fillér önköltséget 10 koronával fizetessenek meg, — csapatkórház parancsnoksága figyelmezteti a közönséget arra, hogy a kórházparancsnokság ily kérvények elintézésére rendelkezésre áll a katonák hozzátartozóinak, még pedig teljesen díjmentesen, csupán a felhasználni papír néhány fillért tevő önköltségének megtérítése ellenében.

*** Lamm J. cég csödben.** A törvénszék tegnap nyitotta meg a csödtét a Lamm J. Zöldfa utcai cég ellen. A kényszereljárás, mint jelentették, nem sikerült, a hitelezők a felajánlott kvótát nem fogadták el, a bíróság hivatalból elrendelte a csödtét. Tömeggondnokul Gáspár Miksa drt, helyettesül Katz Lipót drt rendelte ki a törvénszék. Csödbiztos Patkó Antal dr törvénszéki bíró.

*** Lemondtak a sarkadi éjjeli-őrök.** Sarkad község képviselőtestületét kellemetlen meglepetés érte. A községi éjjeli-őrök beadták lemondásukat s nem hajlandók tovább is örködni Sarkad község éjjeli közbiztonságára és nyugalma. A községi képviselőtestület nem jött zavarba, azonnal gondoskodott a megfelelő pótlásról. Elrendelték ugyanis, hogy a községi rendőrök teljesítsék az éjjeli őri szolgálatokat is. A rendőrök e szolgálatokért 60 koronát kapnak, sőt a képviselőtestület nyomban ki is mozdította azt is, hogy a rendőröknek havi 10 korona drágasági pótlékot állapít meg.

*** Utlevelek Németországba és Belgiumba.** Illetékes helyről értesülünk, hogy a Németországba való utazásra vonatkozóan augusztus 1-étől kezdve új utlevél-határozmányok lépnek életbe. Ezek értelmében a budapesti német császári főkonzulátus működési területén lakó minden magyar és német állampolgárnak a főkonzulátuson láttamoztatni kell Németországba szóló utlevelét. A határ átlépéséért csak akkor engedik meg, ha a számba jövő határfelügyeleti hatóság a budapesti főkonzulátustól már megkapta az értesítést. Ajánlatos tehát a láttamozást már három négy nappal az el-tarás előtt kérni, amiből személyes megjelenés és két, illetve a Németországba való utazás esetére három fénykép szükséges. Az utazás szükségességét üzleti irományok, orvosi bizonyítvány, vagy afféle igazolás felmutatásával kell bizonyítani. A belgiumi német császári főkormányzóság területén az utlevelekre vonatkozóan érvényes rendszabályokat oda módosították, hogy a Belgiumba utazóknak a szükséges uti igazolvány megszerzése végett a lakóhelyükön illetékes német császári hivatalos konzulátusnál kell jelentkezniük. Az engedély megadására vonatkozóan az eddigi alapelvet

maradnak érvényben, amelyek szerint az ilyen utazásokat a legszükségesebbre kell szorítani s az engedelmet csak akkor adják meg, ha az utazás szükségességét tényleg kimutatták.

*** „Asszony” cím a pártában maradt menyasszonyoknak.** Karlsruhe-ból jelentik: A badeni nagyherceg megengedte, hogy mindazok a leányok, akik hádbavonult férfinak voltak jegyesei, bár a házasság a vőlegény halála vagy eltűnése miatt nem jött létre, az „asszony” címet használhassák. Ez azonban csak abban az esetben szabad, ha a vőlegény halála vagy eltűnése összefüggésben van a háborúval.

*** Két hajó csodálatos kalandja.**

Már a háboru elején is óriási feltűnést keltek az Emdennek hőstettei a keletázsiai és indiai vizeken. Minden üldöztetés ellenére is hónapokon át réme volt ellenségeinknek és merészségével, ügyességével mérhetetlen kárt okozott nekik, míg végül egy nagy angol páncélosal folytatott aránytalan küzdelemben a Szumatrától délre fekvő Ezeling szigetek táján elsüllyedt. Közben azonban egy 40-50 emberből álló különítmény szétrombolta itt Angliának utolsó táviró összeköttetését Ausztráliával. Ez a partraszálló szakasz Mücke sorhajóhadnagy vezetésével melett egy alig tengerképes, kizsákmányolt vitorlászajón, az Ayeshán, majd egy kis Lloyd gőzösön az angol blokádvonalat áttörve, ezer veszély között eljutott az indiai Ocsánon át a Vöröstengerbe. Innen részben vitorlás csónakokon a tengeren folytatták kalandos utjukat, részben a hasonlóan vészterhes arabiai sivatagon át sikerült Torokországba jutniuk, miközben az angoloktól felbérlett vad beduinhardokkal több napon át tartó heves ütközetbe is kellett becsatlakozniuk. Hőstettekben és a legváltozatosabb kalandokban ebben a háborúban is páratlanul gazdag az Emden-Ayesha utja. Szerencse, hogy ezeket a történelem számára olyan író jegyezte fel, mint Mücke, az Ayesha parancsnoka, aki élményeit és tetteit egy nagy írónak méltó művészettel tudja előadni. Nem száraz, többé-kevésbé muló értékű riport az a két könyv, hanem minden időkre szóló gyönyörű regény, teli finom humorral, költői leírásokkal, meglepő fordulatokkal. Nincs az a Verne regény, mely vele versenyezne kelhetne, mert ezekben is sok az ismeretterjesztő részlet, a lélekemelő lendület s mindez nem mese, hanem élő valóság, sőt történelem. A haditengerészeti életnek, a sivatag viszontagságainak élvezetes leírása Gáspár Ferenc tollára emlékeztet. Ez a regényszerűség és a művészi köntös az, ami ezt a két könyvet eddig is oly keresetté tette (5 millió példány fogyott el néhány hét alatt) a suli kiemeli a közönséges hadi irodalomból és hisszük, hogy klasszikusokká fogja tenni. Mások is írtak az Emden Ayesha hőstettéről. Hasonló kalandokon átesett tengerészek újabb Mücke módszere szerint írják meg riportjaikat, de a mester stílusának elavenségét egyik sem tudja megközelíteni. Mücke végig érdekfeszítő előadása utólagos. S a milyen mohó ma, a világháboru izgalmai közepette elkapták fiatalok és felnőttek, hölgyek és férfiak egyaránt olyan érdeklődéssel és élvezettel fogják olvasni ezután is nemzedékről nemzedékre. Az „Emden” nek, valamint az „Ayesha” nak ára 2 korona 40 fillér. Kapható és megrendelhető a kiadónál Rózsavölgyi és Társa cz. és kir. udvari zenemű és könyvkereskedőnél Budapest, IV. Szervita-tér 5.

Forolin a legjobb és legbiztosabb tolette-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hűsít! Szagtalanít. Ára 1:20. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

*** Felszerelési cikkek a hadsereg részére.** Van szerencsénk az érdekeltek tudomására hozni, hogy a cz. és kir. Hadügyminiszterium a hadsereg részére különböző felszerelési cikkek szállításának biztosítására pályázatot hirdet. Mintával ellátott ajánlatokat legkésőbb 1916. évi augusztus hó 25 ig, 1 koronás bélyeggel felkérve a Hadügyminiszteriumhoz (K. U. K. Kriegsministerium, Wien. 13. Abteilung, Bestellgrupp) kell benyújtani. Az ajánlatra bővebb felvilágosítást az alulírott kamaránál a hivatalos órák alatt nyerhetnek. A nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara.

*** Zenetanárok** saját érdekében közölgék címüket Rózsavölgyi és Társa cz. és kir. udvari zenemű kiadóhivatalával, Budapest, IV. Szervita tér 5.

A legjobb **molyirtó** szerek u. m. **mint** Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Mof, Tarmalit, Camfor, terpetin, Zacherlin, stb. már kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

*** Egy molnár** 50 év körüli kerestetik azonnali belépésre, hónapos fizetéssel és kosztal az Ó-Palotai malomban. Értekezhetni Gerlach Jánosnál Ó Palota.

Aszódy Mihály Kossuth-utca, Sas palota a cég egyike a legnagyobb az ajánlott cikkekben. Nagyvárad és vidéke közönségét felhívom, hogy a gyümölcs befőzés idejére saját vásárló vevőimmet, cukorral, kávéval, kondenzál tejjel (Berna védjegyű) valamint tea, rum, konyak, likőrök, szardínia halkonzervek (húspiké) szalámi. Ementáli sajt, összes létező csokoládé és cukorkaárak, gyógyborok, borovicska, kakao, füge, malagaszőlő és déligyümölcsök rendelkezésére állanak. Az eladás nagyban és kicsinyben lesz kiszolgálva. Kitűnő zamatu kész kávé cukorral együtt kilója 5:40 korona.

*** Polonkairtó MOXIN** biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

*** Templomi és mise ruhák** tisztítása, reverendák átfestése, tisztítása. Haltenberger Vilmos, kelmefestő és vegytisztító gyárában, Nagyvárad.

Legújabb táviratok.

Mangra Vazul beiktatása.

Budapest, augusztus 10. (Saját tudósítónktól.) Mangra Vazul megválasztásáról szóló jelentést a kormány most terjeszti fel a királyhoz jóváhagyás végett. A jóváhagyás még e hó folyamán meg fog történni, mely után Mangra Bécsbe utazik és leteszi a hűség esküt. Az ünnepélyes beiktatás a háboru dacára igen fényes lesz. Az uralkodót királyi biztos fogja képviselni. A királyi biztos minden valószínűség szerint Tisza István gróf lesz. Az ünnepélyes beiktatás szeptember elején megy végbe.

Ekként négy millió.

Budapest, aug. 10. (Saját tudósítónktól.) Bukarestből jelentik: Verzea Viktor ezredes, a román posta főigazgatója a bukaresti főpostán szabálytalanságoknak jött a nyomára. Azonnal jelentést tett az esetről a hatóságnak, a mely rögtön megindította a vizsgálatot. A vizsgálat már két napja tart és eddig megállapították, hogy a főposta a bukaresti tőzsde szindikusaának több mint négy millió leit adott át, hogy különböző külföldi postahivatalok részére fizetéseket

teljesítsen. Filotti szindikusz azonban, a ki Take Jonescu bizalmas barátja, nem fizette ki az illető összegeket, hanem vallomása szerint egy svájci bankban deponálta a pénzt a saját nevére. Több postahivatalnokot kihallgattak.

Uj orosz pénzügyminiszter.

Budapest, augusztus 10. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: Az orosz pénzügyminiszter lemondott állásáról. Utóda Pokróczky bírodalmi ellenőr lesz, aki tudvalevőleg híve annak, hogy Oroszország elváljon Angliától.

SZÍNHÁZ.

APOLLÓ mozgó- színház	Csütörtökön.
	A hegyek alján. csempész. dráma 4 felv.
Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppalapon 8 órakor; és hétköznapokon fél 7-kor.	

NYILTÉR.

Kátránypapir

olcsó árban beszerezhető azonnali szállításra **Weisz József** Kolozsvári-u. 1. Telefon 327.

A szerkesztőségért ideiglenesen helyettesít: **Dr. PAPP KAROLY.**

MOSKOVITS ADOLF FIAI R.-T.

Várad melletti gazdaságába azonnali belépésre

éves motoros gépész

kerestetik. Előnyben részesülnek, a kiknek Stoch motor-eke kezelésében gyakorlatuk van.

Jelentkezők a R.-T. helybeli irodájához forduljanak.

Talp, talphulladék, talp-pótlóanyag és bőrhulladéküzletem,

katonahódásom miatt, lakásomon folytatom! Kérem t. vevőim továbbbizives pártfogását

STERN MIKLÓS

Nagyvárad, Péter-u. 1/A.

(Bejárat a Sztaroveczky-utca felől, az inasotthon mellett.)

Helfy József utóda
NAGYVÁRAD.
KOSSUTH LAJOS-UTCA (Gyár-épület)
Telefon-szám: 51 Alapítotott 1868. évben.

Zsák- és ponyvakölcsönző üzlet.
Uj gabona-, lisztes-, szalma-,
heremag- és só-zsákok.

Gépolajokban, hengerolajokban (tovotte)
gépkocsiban a legkitünőbb minősége-
ket tartom állandóan raktáron. Kötél-
neműek, gépszijak, dohány, zsákzsine-
gek és kévekötelekben. Nagy választék
fiakker takarókban és lópokrócokban.

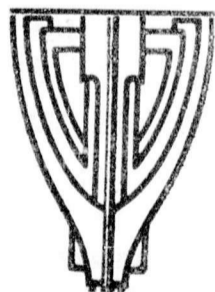
Kátrány és aszfalt lemez kapható!

Bémer-tér 3 szám
alatt kiadók:

- 4 szobás udvari
- 3 szobás utcai
- 2 szobás garcon utcai lakás für-
dőszobával teljesen modernnek
november 1-re.

Janky Antal Utóda
(Cégtulajdonos Csatóry József.)

A legrégebb fűszerüzlet
Nagyváradon.

A mai viszonyok közt való nehéz
beszerzési viszonyok dacára min-
denből teljes raktárkészletet tart

EMIR arcmosó

legtekélyesebb készítmény bőrhámítás
és sömör; továbbá izzadó-, fényes,
zsiros-, atkás (mitesseres) arora. Ha
naponta többször az arcunkat EMIR-rel
bedörzsöljük, az arc rögtön csodás
szép lesz, mintha valami mesés lehe-
letfinomságu harmattal lenne bevonva.
Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól,
mert csak az EMIR névvel ellátott ers-
deti üvegekért vállal teletlőséget a készítő.

Egy üveg ára 1 korona 50 fillér.

Alabástrom szappan

legfinomabb illatu és legjobb minőségű
pipere szappan, mert teljesen tiszta nő-
vényi zsirokból van összeállítva, kitü-
nően habzik és teljesen lugmentes.
Pompás illatánál fogva a legelőkelőbb
körökben is általánosán el van terjedve.

Egy darab ára 1 kor. 60 fillér.

Ha szeplőjétől meg akar szabadulni, ha
tiszta fehér arcot óhajt, ugy használjon

Alabástrom- arckenőcsöt

Egy tégely ára 1 kor. 20 fillér.

vidéki megrendeléseket azonnal szállítok és 6 korona értékűek költség-
mentesen lesznek szállítva.

Fenti szerek kaphatók: a készítő

NÉMETH PÁL
gyógyszerész

Arany Kereszt gyógytára, chemiai és
cosmetikai labororiumában Szent
László-tér, a Városháza mellett.

Fenti szerek valódi minőségben beszerezhetők
még Csanda Endre Rákóczi gyógyszerárában
Szacsavay-utca, a Vadász drogériában, és Farkas
István Apolló drogériájában.

IZSÁK LIDIA elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad,

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

ületében.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra
alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes
tartók, melltartók és baskötőkben nagy
választék. Fűzőket választás végett vi-
dékre is küldünk, tisztításokat és javítá-
sokat pontosan elkészítünk. Szilgigeti
színház művészainak egyedüli szállítója.

Telefon: 11-53.

Kiadó Kossuth-u. 2. sz. házban a Ker-
tész S. Sándor-féle üzlethelyiség s ugyan-
ott egy kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni
a Polgári takarékpénztárnál.

6. szám.

Valódi
aszfalt fedéllemez
és jó minőségű
kátránypapír
kapható

Andrényi Károly és Fiaival.

* **Kiadó** Beöthy Ödön-u. 7. sz. házban
kétszobás udvari lakás aug. 1-től. Értekez-
hetni a Polgári Takarékpénztár r. t.-nél,
Nagyvárad.

Az Erzsébetligeten lévő
4 uj földszintes
házban két és három
szobás lakások kiadók,
(Püspöki residenciamellett)

Értekezni lehet a 3. épület-
ben lakó ház mesternél, vagy
Incze irodában Bémer-tér 3.

x **Helybeli** nagy vállalatnál 10-15
mázas makulatur papír eladó. Árjajlatokat
a kiadóba kérünk.

Tanulóleány
fizetéssel felvétetik
a **Szent László-nyomda r.-t.-nél**
Szilágyi Dezső-utca 5. szám.